

Werking en toepassingen

Wat doet dit medicijn en waarbij wordt het gebruikt?

Hydrocortison (cortisol) is een bijnierschors hormoon, ook wel corticosteroïd genoemd.

In het menselijk lichaam wordt het gemaakt door de bijnierschors. Het is nodig om energie, mineralen en zouten vrij te maken en op te slaan. Verder remt het ontstekingen en overgevoeligheidsreacties.

Artsen schrijven hydrocortison voor om een tekort aan bijnierschors hormoon aan te vullen bij nierziekten, zoals de ziekte van Addison, na behandeling van de ziekte van Cushing en bij het adrenogenitaal syndroom.

Bijwerkingen

Op welke bijwerkingen moet ik letten?

Behalve het gewenste effect kan dit middel bijwerkingen geven, al krijgt zeker niet iedereen daarmee te maken.

De volgende bijwerkingen zijn gemeld:

- Maag- of darmklachten, zoals maagpijn, misselijkheid, opkomend maagzuur, een opgezet buik, diarree of verstopping. Overleg met uw arts of u dit medicijn vlak voor of tijdens de maaltijd kunt innemen. Dat voorkomt deze klachten meestal.
- Meer kans op infecties met bacteriën, virussen of schimmels. Overleg voor gebruik met uw arts als u een infectie heeft, zoals tuberculose. Dat is nodig omdat sluimerende infecties door dit medicijn erger kunnen worden. Bovendien heeft u het minder snel in de gaten als een infectie uit de hand loopt. Dit medicijn vermindert namelijk de verschijnselen van een ontsteking, zoals roodheid en zwelling. Neem in elk geval contact op met uw arts bij:
  - een ontsteking die opeens opkomt;
  - ontstekingen in of rond uw ogen;
  - ontstekingen waarvan u weet of vermoedt dat deze door een virus zijn veroorzaakt, zoals gordelroos;
  - als in uw omgeving mazelen of waterpokken heerst;
  - als u een wond heeft die slecht geneest;
  - als u gevaccineerd moet worden, bijvoorbeeld tegen tropische ziekten. Mogelijk reageert uw lichaam onvoldoende op de inenting.
- Hoofdpijn en duizeligheid.
- Spierklachten, zoals spierzwakte, snel vermoeid, spierpijn, trillende handen en spierkrampen in handen, voeten en benen. Dit kan na stoppen nog lang aanhouden. Mensen met de spierziekte myasthenia gravis kunnen hier extra last van hebben. Raadpleeg uw arts als uw klachten verergeren.
- Veranderingen in gevoel en stemming. Dit kan per persoon verschillen. U kunt energiever, prikkelbaar, rusteloos, angstig of agressief worden, maar ook neerslachtig, futloos of vermoeid. Heeft u veel last van deze stemmingsveranderingen? Praat erover met uw arts. Mogelijk moet de dosering iets lager. Heeft u slaapproblemen door de rusteloosheid? Het kan helpen hydrocortison in één keer vroeg op de dag in te nemen. Overleg hierover met uw arts. Bent u depressief of wordt u hiervoor behandeld? Overleg met uw arts voor u dit medicijn gaat gebruiken.
- Verschijnselen van diabetes (suikerziekte). U merkt dit aan veel dorst en veel plassen. Dit komt vooral voor bij mensen boven de 75 jaar. Heeft u diabetes? Mogelijk heeft u tijdens de behandeling meer insuline of glucoseverlagers nodig. Meet extra vaak uw bloedglucose.
- Vochtophoping (oedeem). Dit merkt u vooral aan opgezwollen enkels en voeten. Mensen die al last van oedeem hebben, bijvoorbeeld door hartfalen zijn hier extra gevoelig voor. Overleg daarom voor gebruik met uw arts als u hartfalen of oedeem heeft.
- Stoornissen in uw hartritme. Raadpleeg uw arts als u dit merkt.

Naam product **Hydrocortisondrank 1 mg/ml**

Versie: 1.0

Laatste herziening:

Artikelnummer: 90056159

Raadpleeg uw arts als u te veel last heeft van één van de bovengenoemde bijwerkingen of als u andere bijwerkingen ervaart waar u zich zorgen over maakt.

U kunt bijwerkingen daarnaast melden bij het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb (website: www.lareb.nl). Door bijwerkingen hier te melden, kunt u ons helpen meer informatie te verkrijgen over de veiligheid van dit geneesmiddel.

Hoe, wanneer en hoelang?

Hoe moet ik dit medicijn gebruiken?

Kijk voor de juiste dosering altijd op het etiket van de apotheek.

Wanneer?

U mag het medicijn innemen op elk moment van de dag. Het beste kunt u vaste tijdstippen kiezen, dan vergeet u minder snel een dosis. Bij irritatie van de maag kan het geneesmiddel tijdens of vlak voor het eten worden ingenomen.

Hoelang?

Bij vervanging van eigen bijnierschorsormoon: meestal moet u dit middel levenslang gebruiken.

Dosis vergeten of teveel gebruikt?

Wat moet ik doen als ik een dosis ben vergeten?

Het is belangrijk dit medicijn consequent in te nemen. Mocht u toch een dosis vergeten zijn: gebruik de vergeten dosis dan alsnog zo snel mogelijk, tenzij het bijna tijd is voor de volgende dosis. Neem nooit een dubbele dosis om een vergeten dosis in te halen. Neem de rest van de doseringen op de juiste tijd in.

Heeft u nog andere vragen over het gebruik van dit geneesmiddel? Neem dan contact op met uw arts of apotheker.

Wat u moet doen wanneer u teveel heeft gebruikt?

Wanneer u te veel heeft ingenomen, neem dan contact op met uw apotheker of behandelend arts.

Autorijden, alcohol, voeding

Als ik dit medicijn gebruik, mag ik dan autorijden?

Bij dit medicijn zijn hiervoor geen beperkingen.

Als ik dit medicijn gebruik, mag ik dan alcohol drinken?

Bij dit medicijn zijn hiervoor geen beperkingen.

Als ik dit medicijn gebruik, mag ik dan alles eten?

Bij dit medicijn zijn hiervoor geen beperkingen.

Wisselwerking

Heeft dit medicijn een wisselwerking met andere medicijnen?

Dit medicijn heeft wisselwerkingen met andere medicijnen. In de tekst hieronder staan alleen de werkzame stoffen van deze medicijnen, dus niet de merknamen. Of uw medicijn een van die werkzame stoffen bevat, kunt u nagaan in uw bijsluiter onder het kopje 'samenstelling'.

De medicijnen waarmee de belangrijkste wisselwerkingen optreden, zijn de volgende:

- Geneesmiddelen die mogelijk als bijwerking maagzweren kunnen veroorzaken (zoals ibuprofen, naproxen, diclofenac en acetylsalicylzuur en carbasalaatcalcium). Hydrocortison kan de bijwerking van deze geneesmiddelen op de maag versterken.
- Fenytoïne en fenobarbital (geneesmiddelen tegen epilepsie) en rifampicine (geneesmiddel tegen bepaalde infecties). De afbraak van hydrocortison kan door deze geneesmiddelen versneld worden.

Naam product **Hydrocortisondrank 1 mg/ml**

Versie: 1.0

Laatste herziening:

Artikelnummer: 90056159

- Antistollingsmiddelen (acenocoumarol en fenprocoumon). Hydrocortison kan de werking van deze geneesmiddelen veranderen.
- Bloedsuikerverlagende geneesmiddelen (zoals tolbutamide, glibenclamide en gliclazide). Hydrocortison kan de werking van deze geneesmiddelen verminderen.
- Plastabletten zoals hydrochloorthiazide, chloortalidon en furosemide. De hoeveelheid kalium in het bloed kan verminderen.
- Bepaalde vaccins, bijvoorbeeld bof-mazelen-rodehondvaccin (BMR-vaccin), rotavirusvaccin, varicellavaccin (tegen waterpokken) en BCG-vaccin (tegen tuberculose). Hydrocortison vermindert de werkzaamheid van deze vaccins en kan de kans op bijwerkingen ervan verhogen. Als u hydrocortison gebruikt als substitutietherapie is dit geen probleem. Maar als u hydrocortison gebruikt voor andere aandoeningen kan uw lichaam onvoldoende reageren op deze vaccins waardoor u er ziek van kunt worden. Overleg hierover met uw arts.

Twijfelt u eraan of één van de bovenstaande wisselwerkingen voor u van belang is? Neem dan contact op met uw apotheker of arts.

Zwangerschap en borstvoeding

Kan ik dit medicijn gebruiken als ik zwanger ben of wil worden?

Bent u zwanger, denkt u zwanger te zijn of wilt u zwanger worden? Neem dan contact op met uw arts of apotheker voordat u dit geneesmiddel gebruikt.

Kan ik dit medicijn gebruiken als ik borstvoeding geef?

Geeft u borstvoeding? Neem dan contact op met uw arts of apotheker voordat u dit geneesmiddel gebruikt.

Wanneer niet gebruiken?

Wanneer mag ik dit medicijn niet gebruiken?

U bent allergisch voor één van de stoffen in dit geneesmiddel. Deze stoffen kunt u vinden onder het kopje samenstelling.

Stoppen

Kan ik zomaar met dit medicijn stoppen?

Gebruikt u dit medicijn omdat u zelf niet of onvoldoende bijnierschors hormonen aanmaakt (substitutietherapie)? Dan is het gebruik vaak levenslang. Als u toch stopt, moet u meestal meteen overstappen op een ander bijnierschors hormoon. Overleg hierover met uw arts.

Mag u wel stoppen en gebruikte u dit medicijn langer dan 3 weken achter elkaar? Bouw dan langzaam af in overleg met uw arts. Als u niet langzaam afbouwt, kunt u last krijgen van hevige verschijnselen, zoals hoofdpijn, spierpijn, trillen, duizeligheid, hartkloppingen, diarree, misselijkheid, zwakte en een lamlendig gevoel. Deze verschijnselen ontstaan doordat uw eigen bijnierschors tijdens het gebruik minder hormonen is gaan aanmaken. Er is immers al voldoende bijnierschors hormoon in het lichaam aanwezig. Als u plotseling stopt kan de bijnierschors de hormonen niet ineens gaan produceren.

Het duurt enige weken tot soms meer dan een jaar voor de bijnierschors weer helemaal op gang is. Bent u ziek of moet u worden geopereerd? Bent u bovendien minder dan een jaar geleden gestopt met hydrocortison? Vertel dit aan uw arts. Soms heeft u dan tijdelijk weer een bijnierschors hormoon nodig.

Heeft u de huidziekte psoriasis? Deze huidziekte kan verergeren als u stopt. Daarom moet u altijd langzaam afbouwen, ook na gebruik van minder dan 3 weken. Overleg hierover met uw arts of apotheker.

Naam product Hydrocortisondrank 1 mg/ml

Versie: 1.0

Laatste herziening:

Artikelnummer: 90056159

Samenstelling

Wat zit er in dit medicijn?

Werkzame stof: Hydrocortison (als fosfaat)

Hulpstoffen: Natriumdiwaterstoffosfaat 2-water
Dinatriumwaterstoffosfaat 12-water
Methylparabeen 15%
Sorbitol 70%
Bananenessence
Edetaat dinatrium-0-water
Gedestilleerd water

Bewaren

Hoe moet ik het medicijn bewaren?

Het geneesmiddel dient te worden bewaard in de originele verpakking, op een droge plaats bij kamertemperatuur (15-25°C). Onaangebroken is drank 1 jaar houdbaar. Na openen van de drank is de drank maximaal 1 maand houdbaar. Als u nog vragen heeft, kunt u terecht bij uw apotheker.

Gebruik dit geneesmiddel niet meer na de uiterste houdbaarheidsdatum; deze is vermeld op het etiket.

Spoel geneesmiddelen niet door de gootsteen of de WC en gooi ze niet in de vuilnisbak. Vraag uw apotheker wat u met geneesmiddelen moet doen die niet meer nodig zijn. Ze worden dan op een verantwoorde manier vernietigd en ze komen niet in het milieu.

Buiten het zicht en bereik van kinderen houden.

Deze tekst is opgesteld door de afdeling Klinische Farmacie en Toxicologie (KFT), onderdeel van het LUMC. Hoewel bij het opstellen van de tekst uiterste zorgvuldigheid is betracht, is het LUMC niet aansprakelijk voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige onjuistheid in deze tekst.